Ч. 123. Чернівці, пятниця дня 15. (28.) жовтня 1904 р. Рочник XX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятниці і неділї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакция, адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Реклямациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К.	— с.
„ пів року	10 „	— „
„ чверть року	5 „	— „
„ місяць	1 „	70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Буковиньский сойм.

(6. засїдане з д. 25. жовтня 1904).

Проводить: марш. бар. Юрій Василько. Правительство заступає краєвий през. др. Окт. Реґнер-Бляйлебен. По відчитаню протоколу — зверифіковано его. У впливі є між иньшим внесене пос. Лупу і тов. в справі знесеня серед. школи господарскої в Чернівцях, пос. Ончула і тов. в справі будови нової краєв. палати, пос. др. Штравхера і тов. в справі зрівнаня краєвих урядників із державними, пос. Н. Василька і тов. в справі переміни гром. дороги з Устя-Путиля до Яблоницї на повітову, зглядно краєву, пос. Н. Василька в справі креованя обводового суду у Вижници. Відтак відчитано інтерпеляциї, з яких подаємо деякі вже в сїм числї.

Православні Русини не можуть діждати ся руских учебників релїґії!

Інтерпеляция посла Пігуляка і товаришів до п. президента краю, яко заступника правительства.

По завзятій борбі між гр. прав. Русинами і гр. прав. консисториєю *по побореню двайцятьдволїтного опору найвисшої церковної власти прийшло* остаточно перед двома роками *до виданя першого руского підручника до науки релїґії* п. з. „Малий катехизм“. Консистория старала ся ще знести із лиця землї сего підручника релїґії в той спосіб, що наклад книжочки забрала від „Рускої Бесїди“ собі і по швидкім вичерпаню першого виданя прямо залишила печатане другого виданя. Інтерпеляция внесеня в тій справі в попередній сесиї соймовій і енерґічна інтервенция попередного президента краю, кн. Гогенльоге, запевнили дальше, безперепонне видаване сего підручника до науки релїґії шкільному видавництву.

Гадав би хто може, що коли в сїм напрямі проломано раз леди, то вспіє за тим піде швидке видаване всїх прочих руских підручників до науки релїґії, як лише рускі сьвященики достарчуть швидко потрібних рукописий. Те послїдне вже й дїйсно наступило, але гр. прав. руска молодїж шкільна, гр. пр. рускі катехити ба й гр. прав. руский нарід чекають безуспішно вже два роки на нетерпеливо ожидані наукові підручники.

Катехит Семака зладив усї потрібні рукописи для підручників релїґії, дав їх до розпорядимости консисториї і покликаним шкільним властям. *Три із тих рукописий* а іменно: „Біблїя нов. зав.“ для II. кл., „Учебник віри і моралї“ для III. кл. і „Учебник моралї“ для VI. кл. *ждуть даром на апробату консисториї нашої вже від значного часу.* „Учебники доґматики“ для V. кл., „История Церкви“ для VII. кл. і „Апольоґетика“ для VIII. кл. затвердила консистория і рада шкільна краєва вже перед двома роками, „Біблїя старого завіту“ для I. кл., добула вже і найтяжшу апробату із боку консисториї. *Але два роки, кажу се виразно два роки минуло вже, а так пекучо потрібних учебників релїґії не печатає ся ще й досї.*

Усї прочі ґімназиясти усїх віроісповідань мають необходимі учебники релїґії і моралї, тільки гр. пр. ученики рускої народности не можуть добути собі потрібних підручників до науки релїґії, хоч Русини не можуть в сїй справі закинути собі якого небудь недбальства. Переговори в справі печатаня „Доґматики“, „Історії церкви“ і „Апольоґетики“ ведуть ся між Радою шкільною а міністерством вже *від падолиста, зглядно липня 1903 р.* аж до нинїшної днини, *хоч автор відступив усї права власности в користь гр. прав. релїґійного фонду.*

Колиб також і „Біблїю ст. завіта“, яку предложено кр. Радї шкільній до апробати вже в липни б. р. мала стрінути так само довготриваюча процедура із печатанєм, то не буде се таким дивом, коли на будуче рускі сьвященики не будуть мати охоти ладити рукописий для так пильно потрібних учебників релїґії. Із якими трудностями приходить ся бороти руским катехетам і рускій гр. пр. молодїжи шкільній без необхідних учебників при науцї релїґії, а також і релїґійно-моральному вихованю молодїжи, се можна собі уявити без труду.

Супроти сих фактів запитують підписані п. краєвого президента:

1) чи п. кр. президентови відомі отсї важкі недогоди?

2) що задумує п. президент краю запорядити, щоби запевнити як найшвидше видаване руских унебників релїґії?

Чернівцї, д. 25. жовтня 1904.

Пігуляк, Малик, Н. Василько, Левицкий, Калитовский, Штравхер

Інквізиция в Заставнецкім судї.

Інтерпеляция посла Н. Василька і тов. до п. президента краєвого.

Онуфрія, сина Андрія Джурана з Вікна, засудив ц. к. повітовий суд в Заставнї за обиду вартівника на добу арешту. Засуджений почав відсиджувати свою кару 29. вересня 1904 р. Єго поміщено в вязничій казни ч. 5, де були також поміщені Михайло Даскалик з Горошівцїв. Іван Карпюк з Луки і ще 6 ох чи 7-ох селян з Горошівцїв, засуджених за пачкарство.

У вязничій казни не було води до пития і не буко видко вязничного дозору. Аж доперва тодї, коли судовий слуга Бретшнайдер, якому повірено надзір над арештантами привів десь між 9 а 10 ґодиною вечером одного із протеґованих ним вязнів, якого уживав яко пастуха своєї корови, що стояла в коршемній стайни із коршми назад до арешту, попросив єго Онуфрій Джурик, щоби він постарав ся для него о воду до пития Місто вволити сесю просьбу, *кинув ся Бретшнайдер на Джурана із лайкою, ударив єго кілька разів вязанкою ключів по плечах і штовхав у груди. А коли так без нїякої причини катованнїй Джуран взивав присутних на сьвідків, що він не дав Бретшнайдерови нїякої причини до такого поступованя, вибіг Бретшнайдер проч, вернув із желїзними кайданами, окував Джурана і здоймив кайдани аж при випусканю на волю.*

Джуран, що зніс без нїякої вини таке катоване, пожалував ся за таке поступоване перед ц. к. судовим ад'юнктом Залуским, який вів карний відділ, однак сей викинув Джурана за двері.

Перебіг сеї справи можуть присягою посьвідчити визше названі вязничі товариші Онуфрія Джурана.

Підписані запитують пана президента краю, чи він готовий повідомити про сю подїю компетентну судову власть, при чім інтерпелянти виразно підносять, що відступлене сеї справи до полагодженя повітовому судови в Заставнї не булоб зовсїм відповідне до вияснення перебігу сеї справи.

Чернівцї, д. 25. жовтня 1904.

Николай Василько, Др. Смаль-Стоцкий, Левицкий, Др. Ончул, Пігуляк, Ляндвер, Відман.

Згадати годить ся, що дві інтерпеляциї вніс пос. Бубурудзан і тов. у мові румуньскій.

Після сего складає нововибраний посол Такіца Попович обіт в рум. мові і сїдає поруч пос. Богдановича.

Кр. марш. удїлює голосу краєвому президентови, який дає **відповіди на давнїйші інтерпеляциї**, 1) в справі афери Бріля і Елїяса, що міністерство зелїзниче зажадало актів із тої судової розправи, щоб зробити з них відповідний ужиток, 2) в справі віддаваня найму пропінациї, пояснює, що єї віддає ся тим, хто має найлїпшу кваліфікацию, та що на будуче будуть узгляднювані передовсїм краєві оференти. — Відповідий слухали посли, окруживши густо трибуну краєв. презид. і привитали їх грімкими оплесками.

По відповідях ставить пос. Ончул формальне внесене, **щоб склад конституцийної комісиї побільшити** о ще одного члена. Ухвалено а відтак вибрано до комісиї пос. дра Скедля.

З черги мотивує пос. др. Волчиньский своє внесене, щоб ухвалити **пенсию для вдовиці по бл. п. бар. п. Мустаці** в сумі 2400 корон. Ухвалено передати комісиї фінансовій.

Пос, др. Штравхер мотивує своє внесене, щоби правительство основало **в Чернівцях низшу школу реальну**. Своє внесене попирав, наводячи статистичні дані, що до зросту

Макс Бернштайн.

ПРОВІЗОР.

(Переклав з нїмецкого Вол. Карбулицкий).

На моїх щовечірних проходах по великім парку, що розложив ся в великім просторі перед столицею, заставав я його завсїгди на тій самій лавцї, де і я звичайно відпочивав. Довга, худа постать, в чорнім старенькім вбраню; густе, біле як сніг волося; стара, запала твар; синї очі, що вглублювали ся в кождого, хто переходив. При кождім такім поглядї стягав він свої вузенькі губи, се видавало ся немов згірдна усьмішка; здавало ся, що він про кождого щось знав, що наклонює його до наруги й кпин. Але він мало кого знав. Лише деколи поздоровляв його дехто: „Добрий вечір, пане провізор!“ — і хто його так поздоровляв, усьміхав ся.

Старий зацїкавив мене. Але аж по багатьох зближинях, по коротших та довших розмовах удало ся менї здобути його довіря. Судячи по поздоровленях його знакомих — думав я, що він запятий десь при аптицї й висказав йому свою гадку.

— О, ви думаєте се тому, що вони мене провізором називають? О нї, се цїлком щось иньшого. Се тілько таке моє імя в жартї, тому що я так призвичаїв ся до одного слівця... Але воно і найлїпше слівце на сьвітї; коли я його по раз перший почув, то була хвиля, якої я нїколи не можу забути.

— Що за слівце? Що за хвиля?

Він глядів на мене довший час.

— Ви добрий чоловік, сказав він, вам можу се розповісти. Може почуєте про се колись від других і могли-б ви відтак зле думати. То нїколи недобре, як чоловік про иньшого лихо думає... О, се нїколи не добре, і се моя істория!

— Хто про вас зле думав?

Він штуркнув палицею в пісок:

— Слїдчий судия! Ага, тепер мінитє ся на лици!... Будьте лише спокійні! Я був невинний. Виказало ся. Я лише провізорично сидїв.

— Провізорично?

— Так є. Я вийшов з Мариєю на прохід... Але я мушу зачинати з початку, бо инакше будете все таки лихо думати про мене. — Мої родичі були дуже чесні люди, вони вчили мене всього, чого в малім містї можна навчити ся. По їх смерти дістав я опікуна. А він сказав: „На науку нема гроший“, і дав мене на науку до книгарника. Мій принципал був з мене дуже вдоволений. Жив там в містї і один богатий, поважний чоловік, бувший купець, а тепер називав себе приватієром. Його жінка вже не жила, але він мав доньку; він любив єї більше як все на сьвітї. Окрім одного: самого себе, своєї пошани, своєї гордости. Стара байка: чим більше має чоловік в калитцї, тим меньше в серци. Він робив все можливе для своєї дитини, вона мусїла всего вчити ся — а книжок, книжок найлїпших, найновійших, найдорозших!... Я приносив їх єї, я вибирав їх з нею, ми заходили про них в бесїду. Но, і коротко сказавши, ми полюбили ся. Але знати про се, не сьмів нїхто, Хрань Боже! Хоч тепер ще нї, заки я не збогатїв і міг би дати батькови за таляра три марки. — „Я зачекаю!“ сказала вона і нїяка присяга перед Богом не може так сьвяточно звучити, як ті два слова. Се була обіцянка вірности — і вона єї додержала в горю й в болю, як справедлива женщина, якою вона була. Ми переписували ся й бачили ся потайком, як вона виходила вечерами на прохід. Нїчо злого! Єї душа була як чисте золото — лїпше як те, що переховував єї батько в проклятім столї. Одної ночи пропали всї гроші з стола. Я закрав ся був того дня по обідї до хати, щоб передати Марії картку, коли і де маємо зійти ся.— Що шукали ви вчера по обідї коло дому? — питав слїдчий судия. — „Де були ви вчера вечером?“ Яж не міг сказати: „Я проходжав ся з Марусею і ми говорили про свою любов і будучність!“ І я брехав в страху і казав: „Там і тут“, а він посилав туди і випитував, і те все було неправда, тодї вишукував я щось нового, і знов щось нового, одно глупше від другого і запитував ся чим раз лїпше. Тодї сказав слїдчий судия, що я підозрілий о злочини і мабуть хочу втїкати і тому мушу аж до розправи остати ся в слїдчій вязници. Я запевнював його перед Богом, що він про мене лихо думає, молив його, щоб не заподїяв менї сього сорому, щоб я мусїв сидїти.

— „То не сором“ — сказав він — „коли ви дїйсно невинні.

фреквенциї учеників гр. прав. реальної школи в Чернівцях та число реальних шкіл по иньших провінциях австрийских, із чого виходить, що в тій справі Буковина зазнає прямо обидливого легковаження.

Пос. Ник. Василько виказує, що правительство передовсїм не дбає про Русинів і Жидів. (Пос. др. Штравхер: тому і музика їх така сумна! — Сьміх). В цїлій північній рускій части Буковини, крім одного Кіцманя, де ми по 30 лїтах за правліня мудрого през. мін. добили ся низшої ґімн., нема нї одної середної школи. Так повинно правительство основати як найвисше **низшу школу середну у Вижници**, яка враз з околицею достарчає відповідний контінґент учеників, які до тепер або з біди пропадають в темноті, або наражують батьків на великі кошти удержаня по далеких містах. Правительство-ж повинно красше дбати про культуру краю, що межує із Росиєю й Румунією! (Оплески.) Внесене передано комісиї шкільній.

Др. Штравхер, виказуючи, у довшій промові, як по иньших краях дбають про розвиток промислу просить, щоб его внесене в **справі піднесеня краевого промислу** передано комісиї економічній. Справу конверзиї сплати пропінацийного довгу відрочив краєв. маршалок за згодою всїх партий до слїдуючого засїданя.

Із черги наступають **читаня звітів поодиноких комісий** із предлог краєвого Видїлу, які принято до відома. Між иньшим **ухвалено** по рефераті пос Малика в 1-ім, 2-ім і 3 ім читаню **закон про увільнене денатурованого спірітусу від оплат консумцийних.**

По звіті із деяких петиций засїдане замкнено. Слїдуюче засїдане нинї в середу о год. 7. веч.

Із клюбів і комісий.

В нїмецкім клюбі „Вільнод. Союза" прийшло вже за старанем пос. Скедля до порозуміня. Пригадуємо, що до сего клюбу не належать нї др. Штравхер нї др. Вайденфельд.

* * *

Слїдча тюрма предцїнь не кара, се щось цїлком провізоричне".

Га, га! Провізорично в тюрмі! Се слово загнїздило ся в моїм мозку. Се найлїпше слово, що істнує. Одно на сьвітї добре, друге зле; один щасливий, другий нещасливий; сей слабий, той здоров; квітки цвитуть а дощ паде, тепер день, відтак ніч — всьо має своє імя, але все провізоричне.

А ось той, що переїзджає в повозї на ґумових колісцях, се мілїонер — провізорично, може ще 30 або сорок років. Відтак він нїчо. Сонце сьвітить — провізорично; воно заходить. Он той з капелюхом в руках жебрає, доків йому жебрати не буде конечно. Все провізоричне! Дефінїтивна тілки смерть. І щож вона? Нїчо! Менї все до сьміху, коли дивлю ся на людий. За сто років ми всї вже не живі.

Отже я сидїв три тижнї — провізорично. Марія? При першій вістї зімлїла, відтак дістала фебру і захорувала небезпечно. Прийшовши до себе, сказала свойому батькови все, — що любить мене, що ми того вечера були разом і що вона піде зараз до суду. Тодї обурив ся богатир і сказав, що коли зробить йому сей сором, то нехай не вказує ся до його дому. А позаяк не міг еї вдержати, то замкнув еї.

(Конець буде).

Шкільна комісия відбула дня 24. жовтня під проводом голови віцем. д-ра Смаль-Стоцкого своє засїдане, на якім як правит. заступники брали участь през. кр. др. Бляйлебен, кр. інсп. шк. др. Тумлїрж, сов. Песїч і дир. пром. шк. Кольбенґаер.

Предсїдатель привитав през. кр. а відтак ведено дальше дискусию із помсїдного засїданя *в справі розвитку промислової школи.* Дир. Кольбенґаер виказує в тій справі свої думки. Бесїдник подає історию і розвій тої школи, яка покликана до житя як висша школа, не могла на жаль удержати ся на тім становищи, позаяк абсольвенти тої школи не могли знайти практичного приміненя в краю. Задля того перемінено еї пізнїйше в низшу промислову школу, якою полишила ся по нинїшний день. Яко така приносить она великий хосен краеви, позаяк більша частина тутешних будівничих рекрутує ся з абсольвентів сего інституту. Они вповні відповідають тутешним вимогам і они не згодили би ся, дати посаду ученикам висшої школи, бо мабуть не були б в силї їм відповідно заплатити. З тої причини заявив ся бесїдник против задуманого розширеня відділу будівничого сеї институциї, підчинена бесїдникови. За те поручив дир. Кольбенґаер розширене промислової школи в тім напрямі, щоб до неї прилучено низшу школу желїзничу, недостача якої дає ся відчувати дуже прикро.

Пос. др. Волчиньский пропонував ще, щоб прилучено до тут. промислової школи також специяльний курс для виобразованя дренарних майстрів.

Оба ті домаганя принято в формі резолюций і принято з вдоволенем до відомости повідомлене дир. Кольбенґаера, що мінїстерство просьвіти поручило заложити також курс для водного будівництва, щоб виобразувати помічні сили для виконаня наступаючої будови каналів.

Відтак радила комісия *над средствами для плеканя ткацкого промислу.* Після висказів дир. Кольбенґаера і після виводів посла д-ра Гальбана, який передовсїм домагав ся, щоби бережено оріґінальність буковиньских домашних робіт, принято пораду предсїдателя посла д-ра Смаль-Стоцкого, аби завізвано краєвий видїл о продовжене розпочатої акциї в тім згляді і щоби втягнено до сеї акциї також сільскі жінки.

Пос. др. Волчиньский домагав ся вилучения резолюций, які перед тим поставлено в справі удержуваної релїґійним фондом гр. ор. висшої реальної школи в Чернівцях і гр. ор. висшої ґімназиї в Сучаві, щоби в соймі над конфесийними справами не переведжено ухвал.

Після вияснень краевого інспектора шкільного д-ра Тумаїржа вивязала ся довша дискусия, в якій взяли участь посли: др. Гальбан, Сімїонович і др. Скедль. Они заявили ся за задержанем ухвалених резолюций. Сесю справу відложено на пізнїйше, позаяк президент краєвий заявив, що хоче в тій справі порозуміти ся з митрополитом.

Пос. др. Волчиньский повторяє відтак *довголїтні домаганя Русинів і Румунів в справі іменованя власних краєвих інспекторів шкільних.* Посол др. Смаль-Стоцкий прилучує ся до виводів передбесїдника і вносить резолюцию в справі поновного іменованя трох краєвих інспекторів шкільних, з тим додатком, щоби, заким наступить остаточне полагоджене сеї квестиї, заведено поки що стан, котрий би в дїйсности підходив найблизше до наміреного стану. Президент краєвий запевняв, що він вставить ся в мінїстерстві просьвіти за сповненем сего домаганя.

Посол Сімїонович повернув до своєї інтерпеляциї в справі трудностий, на які стрічають ученики переносячись з філїяльної до матерної І. державної ґімназиї в Чернівцях і просить краєв. інспектора шкільного о поміч в тім згляді. Кр. інспектор шкільний др. Тумаїрж подав вичерпуючий звіт про свої заходи в тій справі і заявив рішучо, що румуньским ученикам не буде робити ся кривди.

Відтак принято резолюцию, яку горячо попер посол др. Стоцкий і яка домагає ся від правительства, *щоби утраквістичні відділи дотичних ґімназий істнували також в висших клясах як самостійні відділи.*

Пос. др. Смаль-Стоцкий вносить вкінци резолюцию: „Взиває ся ц. к. правительство, щоби оно ухвалило для повітових інспекторів функцийний додаток за час їхного уживаня як повітових інспекторів і звернути краєвому шкільному фондови кошта їхного заступництва в учительскім урядованю". (Ухвалено).

При кінци роздїлено реферати про петициї і предлоги.

Слїдуюче засїдане відбуло ся у вівторок 25. жовтня о 9. годині рано.

* * *

Дня 25. с. м. відбуло ся під проводом пос. сов. прав. Відмана а в присутности заступника правительства прав. сов. др. Лягарнера засїдане комісиї конституцийної. На сїм засїданю продовжав у специяльній дебатї референт др. Авр. Ончул свій звіт про зміну уставу громадского і громадскої ординациї виборчої для Воев. Буковини аж до 60 §. Слїдуюче засїдане в середу о 11-ій год. пер. пол.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 26. жовтня 1904.

Замість вінця на домовину бл. п. Евгенїї Ярошиньскої зложив учительский збір в Раранчу 22 кор., а читалня „Рускої Бесїди" в Раранчу 8 кор. — на руску бурсу в Кіцмани.

Новий кіш Січовий. В недїлю дня 30. н. ст. с. м. відбуде ся в Бояничку повіт Кіцмань отворене „Січи". *Джмтро Темерівский*. кошовий.

Із товариства буков. лїкарів. В пятницю дня 29. жовтня о год. 7 веч. відбуде ся в льокали товариства при ул. ратушевій 27. І. пов. сьвяточне засїдане в память пок. Воляна із отсим порядком дневним: 1) Привіт голови. 2) Демонстроване недужих із краєв. шпит. 3) Виклад доц. др. Фр. Люкаша „Про нові погляди на повставане туберкульози". 4) Вільні внесеня. — *Др. Маєр* голова. *Др. Фукс*, за секретаря.

При вчерашних доповняючих виборах до бук. сойму на місце бл. п. бар. Н. Мустаци вибрано послом консерв. Румуна Такіцу Поповича. Кандидат партиї середини д-ра Вайсельберґер із 41 голосами на 117 відданих, перепав.

На оплату шкільну для ученика 5-ої кляси ґімн. І. В. зложили отсї добродїї жертви: надрадник Ясеницкий 2 кор., інспектор О. Попович 1 кор., прокуратор Михальский 1 кор., п. Ревакович 1 кор., Модест Левицкий 1 кор., студ. Любович 50 сот., студ. Руднцкий 20 сот., студ. П. Клим 20 сот., студ. Герасимович 20 сот., студ. Сабат 36 сот., студ. Ярошиский 50 сот., студ. Гошовский 20 сот., студ. Войнаровский 50 сот., о. Кадайский 32 сот., редактор Весоловский 1 кор., касиер Могильницкий 1 кор. 22 сот., директор Захаріевич 40 сот., уч. Е. Федорович 60 сот., асист. жел. Михайлюк 1 кор., асист. жел. Вербенець 1 кор., адюнкт жел. Федоровский 1 кор. 50 сот., аптикар Окуневский 50 сот., др. Петровский 1 кор., катехит о. Семака 1 кор., о. Фациевич 60 сот., др. Мількович 1 кор., авскульт. І. Ганкевич 1 кор., о. Добротвор 1 кор., др. Когут 1 кор., концеп. А. Кобилянский 1 кор., уч. О. Поповичівна 26 сот., секр. суду Цурковский 2 кор., віцемарш. др. Стоцкий 3 кор., нач. суду Семака 2 кор., разом 30 кор. 6 сот. В імени надїленого складаю всїм жертводавцям найщирійшу подяку а то тим більше, що згаданий ученик, який з великим трудом в голодї і холодї добив ся до 5. кляси, мусїби був покинути задля браку средств школу і втерати все, що так тяжко осягнув. — *Модест Левицкий.*

Самовбійство однорічняка. Вчера відобрав собі тут житє, однорічний охотник 41. п. п. др. прав Тайтельбавм із Бережан, набиваючи ся тричі на баґнет прикріпий до стїни. Причиною сего страшного вчинку мало бути те, що вельми інтелїґентний покійник не міг знести поведеня своєї старшини і цїлої військової дисциплїни.

Немила похибка зайшла з недогляду в подяцї вп. родини Ярошиньских, поміщеній в попереднім числї „Буковини", де пропущено осібну подяку хорови хв. тов. „Бук. Боян" і вп. питомців учительскої семинариї, що своїм гарним сьпівом причинили ся найбільше до звеличаня похорону.

НАУКА, ШТУКА І ЛЇТЕРАТУРА.

Гомерова Ілїяда. Рапсодиї Д. Е. З. Переклав *Петро Байда (Нїщиньский).* (Літературно-Наукова Бібліотека ч. 84—85. Відповідає за редакцию Володимир Гнатюк). У Львові 1904. З друкарнї Наукового Тов. ім. Шевченка під зарядом К. Беднарского. Ст. 148 16⁰. Цїна 80 сот. Отсей випуск Лїт.-Наук. Бібл. Р. У. Вид. Спілки се посдїдна частина переводу Ілїяди, який всів зладити пок. Петро Нїщиньский, яку крім сего перевів цїлу Одисею й справдї з'єднав собі бажане імя українського Гомера. Отсим виданем гарного переводу Ілїяда, злаженого доволї вірно у незвичайно добірній мові дає Вид. Спілка не лиш поміч тим, що читають Гомера в грецькім оріґіналї, але уможливлює обзнакомлене із безсмертним старогрецьким епосом і тим, кому задля незнаня грецької мови сего інакше зробити булоб неможливо. Цїна всїх шістьох після виносить всего (І 30 с. + ІІ 35 с. + ІІІ 25 с. + IV до VI 80) 1 кор. 70 сот. До першої пісни додане ще й передне слово переклацчика, в якім змальовано обставини, серед яких розпочав ся перевід. Пок. П. Нїщиньский нездужаючи на очи, казав свому зятеви, Левицкому читати грецкий оріґінал Ілїяди і став на память диктувати йому й український перевід. Та незабаром недуга минула та Нїщиньский переглянувши подиктоване, вигладив і став вже невтомимо працювати над довершенем задуманого дїла. Хто лише радий познакомити ся із творами грецького сліпця-кобзаря, тому радимо прочитати перевід Нїщиньского. Із нею мож відчути велич первотвору чи не красше, чим читаючи оріґінал так, як се робить ся звичайно по середних школах. *(яв)*

Володимир Антонович: **Польско-українські відносини XVII. стол. в сучасній польській призмі.** З нагоди повісти Г. Сенкевича „Огнем і Мечем". Переклав *Володимир Гнатюк.* Лїт.-наук. бібл. ч. 86. Львів, 1904. З друкарнї Наук. тов. ім. Шевченка. Ст. 68—16⁰. Отся розвідка проф. Вол. Антоновича була надрукована ще 1885 р. в журн. „Кіевская Старина V., та „думки висловлені в нїй" пише д. Гнатюк в вступнім слові свого перекладу, „не то що не перестаріли ся, але навпаки супроти подій останнїх лїт набрали ще більше значіня". Автор обективно представляє, якої то системи придержував ся голосний польский белетрист Генрик Сенкевич в своїм творі „Огнем і Мечем". Представляючи події відносин козаччини до Поляків в XVII. ст., Сенкевич тенденцийно кидає пашквіль на козацтво, у котрого вбачає тілки жорстокість, дикість і „вроджену злобу" а з другої сторони окружає авреолею своїх героїв, перекручуючи нарочно історичні події, перепатуючи їх анахронїзмами, фалшованем імен і української мови і т. н. Роман сей ізза артистичних прикмет дуже почитний а се ще й влекшує ему вщїплювати у польску суспільність трїло ненависного шовінїзму й нехтованя нашого народу. А які се насаїдки викликає, се сьвідчать хочби нинїшні польско-рускі відносини, до чого сей роман не мало причинив ся, бо прим. в Галичинї читають його обовязково по середних школах. Такий „альтруїзм" вщїплюють там в молодечі серця! Розвідка д. В. А—а дуже цїкава своїм змістом і еї повинен перечитати кождий, тим більше, що она написана нашим звїсним історком проф. Антоновичем, який безпристрасно і критично розбирає твір Сенкевича.

Видає товариство **„Руска Рада"** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарнї товариства „Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.